

Kriteriji za predmet zgodovina

Pri preverjanju in ocenjevanju znanja mora učitelj opredeliti jasne kriterije, ki jih oblikuje glede na standarde znanj. V skladu z zakonskimi določili in spoznanji sodobne didaktike zgodovine učitelj uporablja raznovrstne načine in oblike preverjanja in ocenjevanja.

Učitelj preverja znanje učencev in posreduje ustrezno povratno informacijo o njihovem znanju še pred ocenjevanjem znanja. Učitelj naj preverja tista deklarativna znanja (znanje in razumevanje zgodovinskih dogodkov, pojavov in procesov), proceduralna znanja (spretnosti in veščine) ter znanja, ki se nanašajo na odnose, ravnanja, naravnosti in stališča, ki spadajo k obveznemu delu učnega načrta (obvezne teme), ter znanja, ki so jih obravnavali pri izbirnem delu učnega načrta (izbirne teme). Mogoče je uporabljati različne načine preverjanja znanja, kot so npr. avtentične naloge ali portfolio.

Pri ocenjevanju znanja se ugotovi in vrednoti znanje učencev glede na standarde znanj. Učitelj pri ocenjevanju uporablja raznovrstne načine, kot so ustni odgovori, pisni izdelki (npr. pisni preizkusi, referati, zgodovinski eseji), projektno delo, plakati, makete, različni samostojni nastopi, zgodovinske govorne vaje, različne vrste predstavitev (npr. Power Point) ipd.

Predvsem pa naj bo pri preverjanju in ocenjevanju znanja pozoren na:

1. znanje in razumevanje zgodovinskih dogodkov, pojavov in procesov:
 - znanje in razumevanje zgodovinskih dogodkov, pojavov, procesov,
 - uporaba zgodovinske terminologije, pojmov in konceptov,
 - ločevanje zgodovinskih vzrokov, povodov in posledic,
 - ločevanje med zgodovinskimi dejstvi, dokazi, mnenji, stališči in interpretacijami,
 - orientacija v zgodovinskem prostoru skozi čas;
2. analizo, sintezo in interpretacijo zgodovinskih virov:
 - zbiranje, izbiranje, analiziranje in kritično presojanje verodostojnih in uporabnih informacij in dokazov iz različnih zgodovinskih in več perspektivnih zgodovinskih virov in literature,
 - ločevanje bistvenih od nebistvenih podatkov,
 - oblikovanje samostojnih sklepov, interpretacij, mnenj, stališč, pogledov, izvirnih predlogov in rešitev,
 - predstavljanje zaključkov, mnenj, stališč, pogledov, izvirnih predlogov in rešitev na različne načine (ustno, pisno, z uporabo plakatov, referatov, esejev, IT idr.);
3. izdelovanje, pisanje in predstavljanje različnih izdelkov (referati, plakati, makete, eseji, IT idr.):
 - izbrani zgodovinski viri in literatura ustrezajo izbrani temi izdelka,
 - uporabljeni zgodovinski viri in literatura so ustrezno citirani oz. navedeni v opombah ali v seznamu bibliografije,
 - pisni izdelki so ustrezno strukturirani v uvod, glavni del in sklep,
 - izdelek je ustrezno predstavljen, pri tem se uporablja tudi IT.

Opisni kriteriji za ustno ocenjevanje znanja pri zgodovini

zadostno	Prepozna ali našteje glavne vzroke, pojave in pojme. Pri delu z zgodovinskim zemljevidom ali s slikovnim gradivom potrebuje učiteljevo pomoč. Kronološko zna opredeliti le glavna zgodovinska obdobja. Bistva sporočila ne prepozna vedno, poročilo izdelava le ob učiteljevi pomoči. Temeljne vzroke in posledice zgodovinskih dogodkov in pojavov zna navesti le ob učiteljevi pomoči.
dobro	Pozna in razume le najpomembnejše zgodovinske dogodke, pojave in pojme. Pri delu z zgodovinskim zemljevidom in slikovnim gradivom večkrat potrebuje učiteljevo pomoč. S kronološkim razvrščanjem dogodkov ima težave. Zna razbrati bistvo informacij s slikovnega gradiva, pri oblikovanju zaključkov ima težave. Zna naštetih vzroke zgodovinskih dogodkov, pri njihovi razlagi pa ima težave.
prav dobro	Večino zgodovinskih dogodkov, pojavov in pojmov zna smiselno razložiti ter pravilno kronološko in časovno opredeliti. Pri delu z zgodovinskim zemljevidom in slikovnim gradivom občasno potrebuje učiteljevo pomoč in usmerjanje. Vzroke in posledice zgodovinskega dogajanja zanesljivo razlikuje, vendar pri utemeljevanju ni vedno prepričljiv.
odlično	Smiselno, kronološko in časovno pravilno po svojih besedah razlaga zgodovinske dogodke, pojave in pojme. Pri delu z zgodovinskim zemljevidom in slikovnim gradivom je samostojen. Zna razbrati bistvene in uporabne informacije ter iz njih sklepa, opisuje, razlaga in presoja zgodovinske dogodke. Zanesljivo razlikuje vzroke in posledice zgodovinskih dogodkov in pojavov.

Pragovi za pisno ocenjevanje znanja pri predmetu zgodovina

90 – 100 %	odl 5
75 – 89 %	pd 4
60 – 74 %	db 3
40 – 59 %	zd 2
0 – 39 %	nzd 1

minimalni standardi – 45% nalog, temeljni – 35 %, zahtevnejši – 20%

Kriterij za ocenjevanje ustnega nastopa pri zgodovini

Vsebina	Kriterij	
predstavitev bistva, glavne ideje, seznanjenost s temo, uporaba ustreznih besed, ve pomen, razumevanje, podrobnosti		5
aktualnosti, zanimivosti vključene v nastop		5
raznolikost literature (knjige, članki, ...), vsebini ustrezni viri (slike, grafi, zemljevidi, ...)		5
samostojno razvijanje razlag, idej, argumentov		5
Nastop		
prepričljiv, tekoče pripovedovanje, razločno, glasno, s svojimi besedami		5
drža, stik s poslušalci, obvlada telesno govornico, nebesedno izražanje		5
ne bere s power pointa/plakata/lista		5
uporaba različnih sredstev (slikovni material, knjige, revije...)		5
časovna ustreznost 5-20 min (prilagodljivo glede na temo, razred)		5
Izgled, povzetek plakata/predstavitve		
preglednost, berljivost, oblika, bistvene besede (malo besedila, veliko slik)		5
slikovno gradivo, video, graf, tabela, zemljevid		5
navedba virov (pravilno citiranje)		5
54-60= odl (5), 45-53= pd (4), 36-44= db (3), 27-35= zd(2), 0-26= nzd(1)		60
		ocena

Kriteriji za ostale naloge tekom leta, učenci dobijo sproti oz. pred zahtevano nalogo.

Kriteriji za predmet domovinska in državljanska kultura in etika

KRITERIJI PRI USTNEM OCENJEVANJU ZNANJA

PODROČJE SPREMLJANJA	odlično (5)	prav dobro (4)	dobro (3)	zadostno (2)	nezadostno (1)
ZNANJE: POZNAVANJE IN RAZUMEVANJE; ANALIZA IN SINTEZA; UPORABA IN PRESOJA;	Celovita, logična razlaga na lastnih primerih. Odgovarja na vprašanja zakaj . Razloži povezave in odnose. Povezave s prejšnjim znanjem in/ali življenjsko stvarnostjo. Kritično vrednotenje.	Odgovarja na vprašanja tipa kako – na znanih primerih povzame bistvo. Pojme in pojave ustrezno razvršča in uvršča. Naučeno zna uporabiti v novih situacijah. Vrednoti ob danih navodilih. Učiteljeva pomoč je občasna, usmerjevalna.	Razlaga je opisna – odgovarja na vprašanja kaj . Skupne značilnosti in razlike opiše na znanih primerih. Pojave in odnose razume površno in nepopolno. Prisotne napake. Pomoč učitelja potrebna pri usmerjanju k cilju.	Poznavanje, pravilno poimenovanje in naštevanje dejstev, vzrokov ali skupnih značilnosti. Šibko razumevanje. Veliko napak. Pri izpeljavi sklepov potrebna pomoč učitelja.	Ne razume oziroma ne zna niti minimalnih učnih ciljev.
UTEMELJEVANJE	Jasno, izvirno, prepričljivo.	Jasno, nazorno, ustrezno.	S pomočjo znanih argumentov ali s pomočjo lastnih, a ne izpostavi vseh vidikov.	Utemeljevanja ni ali ni ustrezno.	Ni razlage.
DELO Z VIRI	Samostojnost pri pridobivanju in razlagi informacij. Analizira njihov pomen in uporabno vrednost.	Informacije ustrezno razlaga in grobo ocenjuje njihovo vrednost. Pri odkrivanju sporočila potrebuje usmerjanje.	Vire uporablja manj učinkovito – pri njihovi razlagi in presoji so prisotne napake. Pri odkrivanju sporočila potrebuje vodenje.	Informacije lahko razloži le ob učiteljevi pomoči. Skromni ali napačni poskusi ocenjevanja njihovega pomena.	Je neustrezno.
SODELOVANJE V SKUPINI	Aktivno prispeva k interakciji med člani skupine in skupnemu uspehu ter nudi pomoč. Prevzema različne vloge. Pri izražanju mnenj in idej upošteva argumente drugih.	V skupini sodeluje in spoštuje dogovore.	V skupino se vključuje, a ni iniciativen. Pri delu je usmerjen predvsem nase.	V skupini prispeva na izrecno povabilo, sicer se vključuje minimalno.	Ne sodeluje v skupini.

PRAGOVI PRI PISNEM OCENJEVANJU ZNANJA

nezadostno (1)	zadostno (2)	dobro (3)	prav dobro (4)	odlično (5)
0 % –39 %	40 %–59 %	60 %–74 %	75 %–89 %	90 %–100 %

Pisni preizkusi se sestavijo tako, da je vsaj 50% točk mogoče doseči z minimalnimi standardi znanj.

Kriteriji za ostale naloge tekom leta, učenci dobijo sproti oz. pred zahtevano nalogo.

Kriteriji so bili sprejeti na aktivu družboslovja dne 15. septembra 2023.